

maatte da rigtignok væsentligt omskrive det. Han maatte omskrive det, saa forekom det mig, i to Retninger, eller han vilde opnaae to heelt forskjellige Ting ved at faae Lovforslaget saaledes omskrevet, at det kunde faae hans Samstemning. Den ene Retning, hvori det skulde omskrives, var — om jeg saa maa udtrykke mig — den verdensborgerlige; han vilde istedetfor den nordiske Enhedstanke, som jeg har søgt at udtrykke i Lovforslaget, have en fuldstændig verdensborgerlig Tanke. Den er mig fremmed, derhen kan jeg ikke følge ham, og dersom han mener, at mit Lovforslag maatte med en saadan Tanke kunne udrette det Væsentligste af, hvad jeg har tilsigtet, saa misforstaaer han aldeles min Hensigt. Han vilde dernæst omændre Lovforslaget i den videnskabelige Friheds Interesse, og der skal jeg følge ham saa langt, han vil føre mig. Han udtalte Ønskeligheden af at faae § 1 saaledes omformet, at fremtidigt Enhver skulde kunne blive Embedsmand i Danmark uden at tage Examen; saaledes var det omtrent, han foreslog. Jeg har ikke turdet komme med dette Forslag, fordi jeg var bange for, at jeg vilde komme til at staae saa omtrent ene dermed; jeg vil heller ikke tilraade Rigsdagsmanden for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Æscherning) at gjøre det, men skulde han finde, at Tiden var dertil og virkelig søge at udføre denne Tanke, skal han uagtet al Fare finde en Bundsforvandt og ingen Modstander i mig. Jeg frygter ikke for den videnskabelige Frihed og skulde gjerne lægge mere af den ind i mit Lovforslag, end jeg hidtil har turdet gjøre.

Rigsdagsmanden for Bornholm (Rosod) omtalte forskellige Feil, som han fandt ved mit Forslag, skjøndt han dog i det Meste kunde tiltræde det. Han ønskede, at jeg havde udeladt enkelte Ting og tilføjet andre. Han ønskede f. Ex., at jeg havde udeladt Forslaget om, at man skulde kunne tage Embedsexamen ved et hvilket som helst af Nordens Universiteter og derved have lige fri Afgang til Embeder her i Landet. Dersom jeg havde udeladt det, saa havde Noget, som staaer for mig som noget af det Væsentligste ved Lovforslaget, maattet falde bort. Jeg tillod mig, om jeg ikke tager fejl, ifjor at sige, hvad jeg her skal gjen tage, at er man gaaet ind paa og har man

troet at kunne gaae ind paa — og derpaa er baade Regjeringen gaaet ind og saa at sige hele Rigsdagen, baade Landsthinget og Folkethinget, eenstemmigt — at andre, i Sverrig og Norge afsagte Domme kunne udføres i Danmark, saa mener jeg virkelig ogsaa, at man med ligesaa fuld Frihed kan gaae ind derpaa for de Dømmes Bedkommende — Examenskarakteren er en Dom — der ved de lærde Retter ere afsagte, og som vistnok maae erkjendes at være lige saa helbige i Sverrig og Norge som her. — Den ærede Rigsdagsmand savnede i mit Lovforslag et Forslag om, at Afgangen til at blive Student skulde være større, videre end den er nu, at man skulde kunne blive Student ad mere end den ene Vej gennem Latinskolen, og han mindede mig om, at jeg ifjor i meget stærke Udtryk havde bemærket, at et Lovforslag i den Retning havde jeg i min Somme. Ja, jeg havde det i min Somme og det har ligget der, til Rigsdagen traadte sammen iaar, men jeg maa tilstaae, at det staaer for mig saaledes, at naar man ifjor afbrød denne Forhandling med en motiveret Dagsorden, saa var det ifjor ikke Diebliftet for mig til at komme ind med det Lovforslag, som jeg dengang havde udarbejdet derom, og det stod tillige for mig, at jeg ikke nu kunde eller turde bringe nærværende Lovforslag ind og lægge Mere til, end der allerede var kjendt, da jeg saa frygte for, at det vilde blive anseet for at være nyt og være udsat for en mindre helbig Skjæbne, end jeg haabede og endnu haaber, at det skal have. Det er ganske vist, at jeg med den ærede Rigsdagsmand kunde ønske, at der var flere Veie, ad hvilke man kunde naae Universitetet end netop gennem Latinskolerne, gennem den græsk-latinske Dannelse, og jeg vilde have ønsket, at da Kultusministeren med saa stor Styrke betonedede den videnskabelige Frihed, han da havde særlig betonet den i denne Retning og fremhævet det Besynderlige og Uheldige i, at man kun ad en eneste Vej skulde kunne naae ind ad Universitetets Døre, at det nødvendigt skal gaae igennem en latinsk-græsk Dannelse, at det ikke ligesaa godt kunde gaae igennem en nordisk Dannelse, gennem en historisk-naturvidenskabelig Dannelse osv. Medens jeg mindes det, skal jeg ikke glemme, uden dog her at have Lyft til at indlade mig